

**AKADEMIA WYCHOWANIA FIZYCZNEGO
IM. EUGENIUSZA PIASECKIEGO W POZNANIU**

Filia w Gorzowie Wielkopolskim

Kierunek: Fizjoterapia

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu: **METODY SPECJALNE W FIZJOTERAPII**

Kod przedmiotu: **ZWKF_FT_J_O_C.7_s**

Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot/moduł: **Zakład Fizjoterapii**

Osoba odpowiedzialna za kartę – koordynator przedmiotu:

dr Anita Kulik

Osoby prowadzące przedmiot:

1. mgr Bogusz Talarczyk

Data opracowania: **29.09.2023 r.**

1. Podstawowe informacje

Forma studiów	studia stacjonarne			
Stopień studiów	studia jednolite magisterskie			
Profil	praktyczny			
Specjalność	–			
Rok studiów / semestr	rok 3–4, semestr 5–8			
Status przedmiotu	obowiązkowy			
Język przedmiotu	polski			
Forma zajęć	wykład	ćwiczenia	seminaria	inne
Wymiar zajęć		120 (30+30+30+30)		
Liczba punktów ECTS	8 (2+2+2+2)			

2. Cele przedmiotu

C1	Zapoznanie się z teoretycznymi, metodycznymi i praktycznymi podstawami specjalnych metod fizjoterapii.
C2	Nabycie umiejętności diagnozowania oraz programowania fizjoterapii w oparciu o poznane metody specjalne fizjoterapii.
C3	Nabycie umiejętności ruchowych i manualnych niezbędnych do stosowania metod specjalnych w fizjoterapii.

3. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji:

- znajomość anatomii (powiązań anatomicznych) i fizjologii człowieka.

4. Efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych:

Symbol	Efekty uczenia się dla przedmiotu Po zrealizowaniu przedmiotu student:	Odniesienie do efektów uczenia się dla programu studiów	Odniesienie do charakterystyk II stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (poziom 7)
EK1	zna teoretyczne, metodyczne i praktyczne podstawy specjalnych metod fizjoterapii oraz wskazania i przeciwwskazania do ćwiczeń w ramach tych metod	C.W7 C.W8	P7S_WG
EK2	potrafi dobierać i prowadzić ćwiczenia ukierunkowane na kształtowanie poszczególnych zdolności motorycznych u osób zdrowych oraz osób z różnymi dysfunkcjami; instruować pacjenta lub jego opiekuna w zakresie wykonywania ćwiczeń ruchowych w domu, sposobu posługiwania się wyrobami medycznymi oraz wykorzystywania przedmiotów użytku codziennego	C.U3 C.U4	P7S_UW P7S_UK
EK3	potrafi zaplanować, dobrać i wykonać zabiegi z zakresu specjalnych metod fizjoterapii, a także obsługiwać i stosować urządzenia oraz wykazać zaawansowane umiejętności manualne pozwalające na zastosowanie właściwej techniki z specjalnych metod fizjoterapii	C.U8 C.U9 C.U10	P7S_UW

Symbol	Efekty uczenia się dla przedmiotu Po zrealizowaniu przedmiotu student:	Odniesienie do efektów uczenia się dla programu studiów	Odniesienie do charakterystyk II stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (poziom 7)
EK4	jest gotów do nawiązania i utrzymania pełnego szacunku kontaktu z pacjentem oraz przyjęcia odpowiedzialności związanej z podejmowanymi decyzjami, w tym w kategoriach bezpieczeństwa własnego i innych osób	K.1 K.9	P7S_KR

5. Treści programowe

ĆWICZENIA		
Lp.	Tematyka zajęć Opis szczegółowych bloków tematycznych	Liczba godzin
SEMESTR 5		
ĆW1	Teoria (masaż tkanek głębokich, poizometryczna relaksacja, punkty spustowe, pozycyjne rozluźnianie), wywiad (kluczowe elementy wywiadu). Odcinek szyjny (testy bezpieczeństwa, badanie, terapia, połączenia z innymi regionami ciała).	4
ĆW2	Zespół górnego otworu klatki piersiowej (badanie, terapia). Klatka piersiowa (badanie, terapia). Przepona jako kluczowy mięsień ludzkiego organizmu (teoria, badanie, terapia, wpływ na system żylny-limfatyczny).	4
ĆW3	Kręgosłup lędźwiowy (teoria, tkanki miękkie, połączenia anatomiczne z innymi regionami ciała).	4
ĆW4	Staw biodrowy (teoria, tkanki miękkie, badanie).	4
ĆW5	Staw kolanowy (teoria, tkanki miękkie, wzorce wstępujące).	4
ĆW6	Kończyna dolna (powiązania naczyniowe, tkanki miękkie, układ neurologiczny).	4
ĆW7	Podsumowanie powiązań anatomicznych, powtórka.	4
ĆW8	Zaliczenie końcowe.	2
SEMESTR 6		
ĆW9	Terapia wisceralna w praktyce fizjoterapeuty (mobilność, motylność, testy bezpieczeństwa, test otrzewnowy, badanie aorty, zasady pracy, cele pracy).	4
ĆW10	Żołądek, wątroba, woreczek żółciowy (budowa, unerwienie, unaczynienie, sąsiedztwo innych narządów, badanie terapia).	4
ĆW11	Przełyk, dwunastnica, jelito cienkie (budowa, unerwienie, unaczynienie, sąsiedztwo innych narządów, badanie terapia).	4
ĆW12	Jelito grube (budowa, unerwienie, unaczynienie, sąsiedztwo innych narządów, badanie terapia).	4
ĆW13	Nerki (budowa, unerwienie, unaczynienie, sąsiedztwo innych narządów, badanie terapia).	4
ĆW14	Pęcherz, macica (budowa, unerwienie, unaczynienie, sąsiedztwo innych narządów, badanie terapia).	4
ĆW15	Podsumowanie powiązań anatomicznych, powtórzenie materiału.	4
ĆW16	Zaliczenie końcowe.	2

SEMESTR 7		
ĆW17	Kręgosłup szyjny, głowa (badanie neurologiczne, ortopedyczne, nerwy cząstkowe, badanie manualne, palpacja).	4
ĆW18	Kręgosłup piersiowy (badanie manualne żebra, mostek, obojczyk, kręgosłup).	4
ĆW19	Kręgosłup lędźwiowy (badanie neurologiczne, manualne, palpacja).	4
ĆW20	Dno miednicy.	4
ĆW21	Miednica (testy funkcjonalne, kość krzyżowa, spojenie łonowe, kość biodrowa).	4
ĆW22	Synteza (tkanki miękkie, strefa wisceralna, układ parietalny).	4
ĆW23	Powtórka materiału.	4
ĆW24	Zaliczenie końcowe.	2
SEMESTR 8		
ĆW25	Staw biodrowy (badanie ortopedyczne, testy funkcjonalne, palpacja, anatomia).	4
ĆW26	Kończyna górna (staw łokciowy, badanie ortopedyczne, testy funkcjonalne, palpacja).	4
ĆW27	Staw kolanowy (testy ortopedyczne, badanie manualne, palpacja).	4
ĆW28	Stopa (palpacja, anatomia, mobilizacje).	4
ĆW29	Staw ramienny (testy ortopedyczne, testy funkcjonalne, palpacja).	4
ĆW30	Synteza (tkanki miękkie, strefa wisceralna, układ parietalny).	4
ĆW31	Powtórka materiału.	4
ĆW32	Zaliczenie ćwiczeń. Przygotowanie do egzaminu.	2
Razem		120

6. Metody dydaktyczne

M1	Pokaz – obserwacja.
M2	Studium przypadku.
M3	Zajęcia praktyczne.

7. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	120
Egzaminy w sesji	2
Godziny bez udziału nauczyciela wynikające z nakładu pracy studenta, w tym:	
Przygotowanie się do zajęć	24

Przygotowanie do zaliczenia zajęć z semestru 5	6
Przygotowanie do zaliczenia zajęć z semestru 6	8
Przygotowanie do zaliczenia zajęć z semestru 7	8
Przygotowanie do zaliczenia zajęć z semestru 8	10
Przygotowanie projektu badania	10
Przygotowanie do egzaminu	12
Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu wynikająca z całego nakładu pracy studenta	200
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla przedmiotu	8

8. Metody oceny

a. Ocena formująca

F1	Obserwacja studenta podczas zajęć.
F2	Ocena umiejętności wykonania zabiegu.
F3	Indywidualny projekt badania.
F4	Wejściówki.

b. Ocena podsumowująca

P1	Zaliczenie praktyczne poszczególnych semestrów zajęć.
P2	Egzamin końcowy w ostatnim semestrze.

c. Warunki zaliczenia przedmiotu

- Obecność na zajęciach zgodnie z regulaminem studiów.
- Przygotowanie indywidualnego projektu badania.
- Pozytywna ocen z zaliczeń praktycznych w poszczególnych semestrach.
- Pozytywna ocena z egzaminu.

9. Kryteria oceny

Efekt uczenia się EK1	
na ocenę 2	Student nie potrafi scharakteryzować wybranej metody specjalnej; nie zna wskazań i przeciwwskazań do jej stosowania; nie potrafi wymienić skutków ubocznych.
na ocenę 3	Student zna klasyfikacje metod specjalnych; zna i wyjaśnia mechanizm oddziaływania metod specjalnych; zna podstawowe wskazania, przeciwwskazania oraz najczęstsze skutki uboczne środków i zabiegów fizjoterapeutycznych.
na ocenę 4	Student ma poszerzoną wiedzę w stosunku do poziomu wymaganego na ocenę 3.0; zna objawy zmian patologicznych; zna powiązania anatomiczne i funkcjonalne;
na ocenę 5	Student ma poszerzoną wiedzę w stosunku do poziomu wymaganego na ocenę 4.0; swobodnie wykorzystuje zdobytą wiedzę; udziela się w dyskusji; formułuje tezy i argumentuje z wykorzystaniem literatury fachowej.
Efekt uczenia się EK2	
na ocenę 2	Student nie potrafi zdiagnozować pacjenta oraz zaprogramować fizjoterapii w oparciu o poznane metody specjalne.

na ocenę 3	Student z pomocą prowadzącego dobiera badania diagnostyczne pacjenta; potrafi wykorzystać wiedzę z zakresu diagnostyki funkcjonalnej oraz metodycznych podstaw metod specjalnych; tworzy program usprawniania w ramach poznanych metod specjalnych fizjoterapii. Z niewielkimi błędami, z pomocą prowadzącego, instruuje pacjenta lub jego opiekuna w zakresie wykonywania ćwiczeń ruchowych w domu, sposobu posługiwania się wyrobami medycznymi oraz wykorzystywania przedmiotów użytku codziennego.
na ocenę 4	Student z niewielką korektą prowadzącego dobiera badania diagnostyczne i funkcjonalne pacjenta, na podstawie których tworzy, weryfikuje i w razie konieczności modyfikuje program usprawniania w ramach metod specjalnych fizjoterapii. Z niewielkimi błędami instruuje pacjenta lub jego opiekuna w zakresie wykonywania ćwiczeń ruchowych w domu, sposobu posługiwania się wyrobami medycznymi oraz wykorzystywania przedmiotów użytku codziennego.
na ocenę 5	Student prawidłowo dobiera badania diagnostyczne i funkcjonalne pacjenta, na podstawie których bezbłędnie tworzy, weryfikuje i modyfikuje program usprawniania w ramach metod specjalnych fizjoterapii; swobodnie wykorzystuje wiedzę z zakresu diagnostyki funkcjonalnej oraz metodycznych podstaw metod specjalnych. Wiedza i umiejętności studenta wykracza poza zakres materiałów ujęty z literaturze podstawowej. Bezbłędnie instruuje pacjenta lub jego opiekuna w zakresie wykonywania ćwiczeń ruchowych w domu, sposobu posługiwania się wyrobami medycznymi oraz wykorzystywania przedmiotów użytku codziennego.
Efekt uczenia się EK3	
na ocenę 2	Student nie potrafi zaprezentować elementów wybranej metody specjalnej. Student na dysponuje umiejętnościami manualnymi niezbędnymi do wykonywania omawianych podczas zajęć zabiegów z zakresu metod specjalnych
na ocenę 3	Student z niewielkimi błędami prezentuje elementy wybranej metody specjalnej. Umiejętności manualne studenta są na poziomie wystarczającym do zaprezentowania, poznanych na zajęciach, technik i zabiegów fizjoterapeutycznych.
na ocenę 4	Student z niewielką pomocą nauczyciela prezentuje elementy poznanych na zajęciach metod specjalnych z uwzględnieniem ich możliwości i ograniczeń. Umiejętności manualne studenta są na poziomie wyższym niż przewiduje minimum programowe; prawidłowo wykonuje większość poznanych na zajęciach technik.
na ocenę 5	Student samodzielnie prezentuje elementy poznanych na zajęciach metod specjalnych z uwzględnieniem ich możliwości i ograniczeń; wykonuje zabiegi fizjoterapeutyczne u osób z chorobami i dysfunkcjami stosownie do ich stanu klinicznego i funkcjonalnego. Umiejętności manualne studenta nie budzą żadnych wątpliwości; prezentowane techniki i zabiegi są wykonywane prawidłowo, z zachowaniem wszelkiej staranności. U studenta dostrzegalna jest dbałość nie tylko o jakość zabiegu, ale również o komfort pacjenta.
Efekt uczenia się EK4	
na ocenę 2	Student nie nawiązuje poprawnego kontaktu z pacjentem; nie przyjmuje odpowiedzialności za decyzje.
na ocenę 3	Student nawiązuje i utrzymuje poprawny kontakt z pacjentem oraz wykazuje odpowiedzialność za podejmowane decyzje.
na ocenę 4	Student nawiązuje i utrzymuje poprawny kontakt z pacjentem, okazuje zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz wykazuje odpowiedzialność za podejmowane decyzje.
na ocenę 5	Student nawiązuje i utrzymuje poprawny kontakt z pacjentem, okazuje zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz wykazuje odpowiedzialność za podejmowane decyzje. Inspiruje do podobnych działań pozostałych studentów.

10. Macierz realizacji przedmiotu

Efekty uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla programu studiów	Cele przedmiotu	Treści programowe	Metody dydaktyczne	Sposoby oceny
EK1	C.W7, C.W8	C1	ĆW1-ĆW32	M1-M4	F4, P2
EK2	C.U3, C.U4	C1, C2	ĆW1-ĆW32	M1-M4	F1-F4, P1, P2
EK3	C.U8, C.U9 C.U10	C1-C3	ĆW1-ĆW32	M1-M4	F1-F4, P1, P2
EK4	K.1, K.9	C1, C2	ĆW1-ĆW32	M1-M4	F1, F2, P1

11. Wykaz piśmiennictwa

a. Piśmiennictwo podstawowe

1.	Chaitow L., <i>Techniki energii mięśniowej. Zaawansowane techniki terapii tkanek miękkich</i> , Wrocław 2011.
2.	Manheim C. J., <i>Rozluźnianie mięśniowo-powięziowe</i> , wyd. 1, Wrocław 2011.
3.	Wytrązek M., <i>Masaż tkanek głębokich</i> , Poznań 2013.
4.	Art Riggs, Zaawansowany Rolfer, CMT, <i>Masaż Tkanek Głębokich – Wizualny przewodnik po technikach</i> , wyd. 1, 2008.
5.	Torsten L., <i>Przewodnik po osteopatii wisceralnej</i> , tom I, Medpharm, Wrocław 2017.
6.	Torsten L., <i>Przewodnik po osteopatii wisceralnej</i> , tom II, Medpharm, Wrocław 2017.

b. Piśmiennictwo uzupełniające

1.	Parsons J., Marcer N., <i>Osteopathy Models for Diagnosis</i> , Elsevier Churchill Livingstone 2006.
2.	Stone C., <i>Visceral and Obstetric</i> , Elsevier Churchill Livingstone 2007.
3.	Liem T., <i>Techniki osteopatyczne</i> , Wrocław 2010.

12. Zatwierdzenie karty przedmiotu do realizacji

.....
(miejsowość, data)

(kierownik zakładu)

(dziekan wydziału)

Przyjmuję do realizacji (data i podpisy osób prowadzących przedmiot)